

POHJOIS-POHJANMAAN KULTTUURIN KEHITTÄMISOHJELMA 2022-2030/ Tiivistelmä lausunnoista

Kunta	Lausunto	Lausunnon antaja	Vastine
Lumijoki	Kehittämissuunnitelmassa tuodaan esille monipuolisesti kulttuurin eri ulottuvuuksia. Kulttuurin mahdollisuudet lumovoiman, hyvinvoinnin, sivistyksen, elinkeinojen kehittämisen ja kestävä elämäntavan teemat luovat monipuolisen kuvan kulttuurin mahdollisuuksista. Kuntalaisten kulttuuripalveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus, yhteistoiminnan taso ja kulttuurin resurssit on otettu huomioon. Ohjelma antaa hyvän pohjan kehittää kulttuurimaakuntaa. Se antaa eväitä myös kulttuuripääkaupunki hankkeeseen.	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	Ei sisällä varsinaisia muutosesityksiä. Ei aiheuta toimenpiteitä.
Pyhäjärvi	Kehittämissuunnitelma on ansiokkaasti laadittu. Ei vaadi korjauksia. Ohjelman ulkoasu ja jäsentely ovat selkeät ja havainnolliset. Sisältö on napakka ja ytimekäs sekä erittäin kattava. Oulu on maakunnan urbaani kulttuurikeskus, mutta muita maakunnan kuntia ei ole unohdettu. Pienten maaseutukuntien kulttuuritarjonta on suppeampaa. Tiedon ja osaamisen jakamista tarvitaan maakunnan keskuskaupungilta. Pohjois-pohjalaista identiteettiä ja ihmiskäsitystä on kuvattu ohjelmassa hyvin. Ohjelmassa on tuotu esille vahva yhteys kulttuurihyvinvointiin. Yhteiseen maakunnalliseen näkemykseen ja tavoitteisiin voidaan yhtyä.	Hyvinvointilautakunta	Ei sisällä varsinaisia muutosesityksiä. Ei aiheuta toimenpiteitä.
Merijärvi	Pieniä kuntia on huomioitu ohjelmassa hyvin. Toivomme, että myös toteutus toimii suunnitellusti. Kulttuuriharrastusten nostaminen osaksi kokonaisvaltaista ennaltaehkäisevää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä on tärkeä osa-alue kaikkien alueen asukkaiden kannalta. Tähän tulee kiinnittää huomiota varsinkin harvaan asuttujen alueiden osalta. Pohjois-Pohjanmaalla asuu jo nyt maahanmuuttajia ja tulevaisuudessa heitä on yhä enemmän. Kulttuurin avulla voidaan lisätä molemminpuolista suvaitsevaisuutta ja kunnioitusta toisia kulttuureita kohtaan. Niihin tutustuminen pitää aloittaa jo varhaiskasvatuksessa ja päiväkodeissa. Kulttuurin kautta voimme löytää ihmisiä yhdistäviä, eikä erottavia asioita. <u>Maahanmuuttajien kulttuurit tulee mielestämme myös huomioida kulttuurin kehittämissuunnitelmassa.</u> Pienissä kunnissa on erittäin vaikea saada taidealan ammattilaisia, tai edes harrastajia, Suomen mallin kerhojen ohjaajiksi. Pitkät välimatkat ja kerhojen ajallinen sijoittuminen iltapäivään vaikeuttavat ohjaajien saamista, koska heitä ei asu paikkakunnalla. Pienet kunnat tarvitsevat myös henkilöresursseja ja asiantuntija -apua kulttuurikasvatussuunnitelman tekemiseen.	Merijärven kunta, kulttuuripalvelut	Huomioitu esimerkeissä. s. 18. lisäys

Kalajoki	<p>Lautakunta pitää laadittua ohjelmaa kattavana ja tarpeellisena. Tavoitteellisen ohjelman avulla kulttuurin merkityksellisyyttä voidaan myös paikallisesti vahvistaa. Ohjelma tukee kulttuuritoimijoiden yhteistyön ja verkostoitumisen merkitystä paikallisesti, alueellisesti, alueiden välisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Se nostaa esiin kulttuuritoiminnan vaikutukset hyvinvointiin ja talouteen.</p> <p>Alueellinen toiminta vahvistaa myös paikallista toimintaa ja tarjoaa käyttöön asiantuntijuutta. Koulutusta ja yhteisiä kehittämishankkeita tehtäessä on huomioitava myös maakunnan reuna-alueen toimijat.</p> <p>Kulttuurin kehittämisohjelma antaa hyvää pohjaa myös paikallisille kulttuuripoliittisille ohjelmille, kulttuurihyvinvointisuunnitelmille ja kulttuurikasvatussuunnitelmille. Ohjelman avulla on myös mahdollista lisätä monikulttuurisuutta, jota voidaan pitää voimavarana.</p>	Kulttuuriryhmä/Sivistys- ja kulttuurilautakunta	Ei sisällä varsinaisia muutosesityksiä. Ei aiheuta toimenpiteitä.
Taivalkoski	<p>Todetaan, että kehittämissuunnitelma on laaja-alainen ja tavoitteellinen. Erityisesti pienen kunnan näkökulmasta yhteistyön kehittäminen ja lisääminen on erityisen tärkeää. <u>Yhteistyön lisäämiseksi ja hyödyntämiseksi olisi paikallaan esimerkiksi yhteisen kulttuuriportaalin käyttöönotto koko Pohjois-Pohjanmaalle.</u> Oulu 2026 näkyvyyden hyödyntäminen koko alueella on tärkeää ja portaalia voisi hyödyntää myös siinä. Kiinteä yhteydenpito hyvinvointialueeseen kulttuuriasioissa niin maakunta- kuin kuntatasolla on tärkeää ja se tulisi varmistaa, koska kulttuuri on merkittävä voimavara hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäjänä.</p>	Sivistyslautakunta	Portaalin tai vast. mahdollisuutta tarkastellaan esim Kulttuuri-kenno -hankkeen yhteydessä.
Muhos	<p>Ohjelmassa huomioitavia seikkoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Käsitteiden tarkempi avaaminen. Esim. "puhtaaksi viljelty kulttuuri".</u> - Kulttuurihyvinvointi on nostettu esille hyvin ja avattu mitä se tarkoittaa. Jatkossa huomioitava kunta-kohtaiset erot, koska alue on laaja ja kunnat hyvin erilaisia lähtökohdiltaan. Kulttuurihyvinvointi on vaativa ja laaja kehittämiskokonaisuus. - Kuntien resurssit vaihtelevat ja esim. kulttuurikeskusten, kirjastojen, kansalaisopistojen, näyttelytilojen yms. toimintojen kehittämisestä tulisi pitää huolta, jotta maakunnan alueen asukkailla olisi tasa-arvoiset mahdollisuudet käyttää em. palveluja. - <u>Arvoista: "Luova ala vahvistuu ja sen lisäarvo alueella kasvaa". Mitä tarkoitetaan lisäarvolla? Mitä tarkoittaa lause "Lisäarvoa saadaan toiminnan sisältöön, vaikuttavuuteen, kulttuurin saatavuuteen ja saavutettavuuteen sekä resurssien käyttöön."?</u> - Tilojen käyttöön ja tulevaisuuden tarpeisiin suunnattu uudenlaisten toimenkuvien pilotointi ja luovuuden nostaminen ovat hyviä nostoja. - Hyvä hoksautus ja kirjaus, että prosenttitaide voi olla myös esittävää- tai sanataidetta. - Ohjelmaluonnoksen toimenpiteet ovat kunnianhimoisia, mutta toteuttavissa. - Kehittämisohjelma luo omalta osaltaan edellytyksiä myös Oulu2026 tavoitteiden toteutumiselle. 	Muhoksen kunta, kulttuuripalvelut	s. 4 termiä muutettu s. 17. Tarkennukset

Pudasjärvi	<p>Kehittämishjelman sisältö oli yleisesti ottaen kattava ja monipuolinen. Pohjois-Pohjanmaan laajuus ja alueelliset ominaispiirteet oli huomioitu hyvin.</p> <p>Kansalaisopisto nousi ohjelmassa esille useamman kerran. <u>Varsinaisesti kansalaisopistojen toimintaa ja merkitystä kulttuuritoimijana avattiin melko vähän. Erityisesti pienillä paikkakunnilla kansalaisopisto on merkittävä kulttuuritoimija.</u> Ne tarjoavat monipuolisesti kulttuurialan kursseja kaikenikäisille ja monenlaisiin tarpeisiin, myös kuntalaisia suunnitteluun osallistaen. Kurssit ovat helposti saavutettavia niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin fyysisestikin. Opistoissa järjestetään myös avoimia yleisöluentoja, konsertteja, esityksiä sekä näyttelyitä. Kansalaisopistot järjestävät useilla paikkakunnilla taiteen perusopetusta (TPO), joka on tavoitteellisesti etenevää taidekasvatusta sekä lapsille että aikuisille. Tämän ansiosta tavoitteellinen kulttuuriaineiden opiskelu on mahdollista myös muilla paikkakunnilla kuin Oulussa.</p> <p><u>Kotiseutumuseot ovat merkittävä toimija kulttuurikentällä. Niidenkin osuutta voisi tekstissä avata enemmän.</u> Pohjois-Pohjanmaalla on useita valtakunnallisestikin merkittäviä ja laajoja kotiseutumuseoita ja -museokokonaisuuksia, joissa vaalitaan paikkakunnan ja alueen kulttuurihistoriaa, ja samalla tehdään tätä historiaa eläväksi esim. tapahtumien ja kouluysteistyön kautta.</p> <p><u>Kulttuurin resursseissa on henkilöstön ja käytävissä olevien rahavarojen lisäksi huomioitava toimijoiden käytössä olevat tilat.</u> Asianmukaiset ja kulttuuritoimintaan suunnitellut tilat tukevat toimintaa monipuolisesti, ja antavat mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi. Tilojen puute voi suorastaan estää tietynlaisen toiminnan järjestämisen. Erityisesti pienissä kunnissa, missä vaihtoehtoisia tiloja on vähän, toimivien ja saavutettavien tilojen merkitys korostuu.</p>	Pudasjärven kaupunki	<p>On huomioitu mm s. 8</p> <p>s. 8 painotettu vahvemmin museoiden merkitystä.</p> <p>s. 7 ja 18 lisäykset.</p>
Kuusamo	<p>Kulttuuri on merkittävä elinvoimatekijä. Tätä näkökulmaa Kuusamon kaupunki haluaa erityisesti korostaa. Kehittämishjelman on kunnianhimoisen suunnitelma, joka onnistuessaan nostaa maakunnan, sen asukkaat ja kaikki toimijat uudelle tasolle kulttuurin monipuolisten mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja alue identiteetin vahvistamisessa. Kuusamon kaupunki korostaa alueiden omaleimaisuutta, mutta myös kuntien omia tavoitteita kehitystyössä. Ei pidä jarrutella, vaan nostaa omia erityispiirteitä, mielenkiintoisia paikkoja, osaamista, osaajia ja onnistumisia rohkeasti esiin. Kulttuurin pitää näkyä ja kuulua myös äärialueilla ja siellä, missä vain harvat meistä vakituisesti asuvat.</p> <p>Alueiden omaleimaiset piirteet tulee nähdä entistä enemmän kehittämistyön vahvuuksina niitä monipuolisemmin koko alueen näkökulmasta hyödyntäen. <u>On kuitenkin vaarallista jaotella kunnat kulttuurisesti historiansa ja toistaiseksi tehdyn työn perusteella maaseutumaisiin kuntiin ja toisaalta urbaaniin Oulun.</u> Omaperäinen, lumovoimaa ja hyvinvointia lisäävä urbaanimainen kulttuuri elää voimallisesti myös</p>	Kuusamon kaupunki	<p>s. 5 muutos tekstiin</p>

	<p>muualla. Matkailulle kulttuuri on merkittävä vetovoimatekijä ja mahdollistaa rohkeatkin kokeilut, kuten esimerkiksi Kuusamon Villifestivaalit.</p> <p>Kulttuurin merkitys hyvinvoinnille on kiistaton, joskin määrällisen mittariston rakentaminen on haasteellista. Laatua on vaikea mitata määrissä ja euroissa. Kulttuurihyvinvointityötä tehdään osana maakunnan monialaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta, jonka suuntaviivat on kirjoitettu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimukseen. Siinä lähtökohtana on ihmislähtöisyys eli ajatus arjen kokonaisuudesta hyvinvoinnista. Tämä on myös kehittämisohjelman yksi perustavoitteista. Kulttuurihyvinvoinnin kohdalla tämä tarkoittaa kulttuurin ja taiteen kokemista, niihin osallistumista ja kulttuuristen oikeuksien toteutumista. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin "ilkeiksi ilmiöiksi" on tunnistettu osallisuuden puute, taloudellinen niukkuus ja mielenterveyden ongelmat. Ilkeät ongelmat korostuvat maakunnan perifeerisillä, voimakkaasti muuttotappiollisilla alueilla. Niihin vastaaminen myös kulttuurihyvinvoinnin keinoin on ohjelmakaudella 2022 -2030 erityinen prioriteetti. Alueiden välisten kuilujen syveneminen on haaste, joka on otettava vakavasti. Kulttuurin hyvinvointivaikutusten alueellinen alleviivaaminen on erityisen tärkeää tilanteessa, missä uusi hyvinvointialue käynnistää työtään ja käytännön työnjakoja vielä etsitään. Kuntia on rohkaistava toimialat ylittävään kulttuuriseen hyvinvointityöhön.</p> <p>Kehittämisohjelman keskiössä ovat kuntalaisten kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saatavuus, yhteistyötoiminnan taso ja kulttuurin resurssit. Kuusamon näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että yhdenvertaisuus on todella mahdollisuus pitkien etäisyyksien maakunnassa. Pelkät etäisyydet tekevät myös Pohjois-Pohjanmaan kunnista keskenään epätasa-arvoiset saavutettavuuden näkökulmasta. Tarvitaan taloudellisia ja asenteellisia työkaluja tämän haasteen voittamiseksi, jotta maakunnan asukkaat ovat näiden palvelujen ja tavoitteiden - muun muassa kulttuuristen hyvinvointivaikutusten suhteen - samalla viivalla. Kulttuurihyvinvointityöhön tarvitaan myös monialaista ja -ammattillista tiimityötä yli kuntarajojen. On tärkeää hahmottaa kokonaisuus ja koordinoida sitä, sekä kehittää toiminnan rakenteita, osaamista ja käytännön toimintatapoja.</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin kaltaiset hankkeet mahdollistava osallistumisen myös niille lapsille ja nuorille, joiden kulttuuriset harrastamisen vaihtoehdot ovat muutoin saavuttamattomissa tai vaikeasti saavutettavissa. Mallista on saatu erinomaisia kokemuksia mm. Kuusamossa. Malli on syytä vakiinnuttaa.</p> <p>Täällä hetkellä maakunnan kulttuuritoiminnan erityinen heikkous on resurssipula. Tulevaisuuden uhkakuvana myös yksittäisissä kunnissa on resurssien niukkeneminen entisestään ja resurssien oikein kohdentamisen haaste. Maakunnan kulttuuripalveluiden tarjotin rakentuu monien eri tahojen tuottamista palveluista - kunnasta riippuen. Merkittävässä roolissa ovat kuntien lakiin perustuvan kulttuuritoiminnan lisäksi (mm. kirjastot, museot) vapaan sivistystyön oppilaitokset ja yhdistykset. Tarjontaa lisäävät myös</p>		
--	--	--	--

	<p>yksityiset ja vapaankentän toimijat sekä omaehtoinen toiminta taiteen ja kulttuurin parissa. Kolmannen sektorin ja omaehtoisten toimijoiden roolia on syytä vahvistaa, jotta tasavertainen oikeus osallistua ja saavutettavuus mahdollistuvat. Esimerkiksi Kuusamossa taiteen perusopetuksessa vapaan sivistystyön edustaja, yhdistyspohjainen Kuusamo-opisto tekee ansiokasta työtä. Tällaisia rakenteita on syytä vahvistaa. Tarvitaan myös pysyviä rakenteita tukemaan esimerkiksi paikallisten näyttämöiden tasavertaista toimintaa eri puolilla maakuntaa.</p> <p>Digitaalisuus ja monikanavaisuus ovat luonnollisesti suuri mahdollisuus varsinkin alueilla, missä etäisyydet ovat pitkiä ja resurssit rajallisia. Kulttuuripalvelujen sisällöntuotannossa digitaalisuus on luontevaa tulevaisuutta.</p> <p>Verkostoituminen niin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisesti on esimerkiksi Kuusamon kaltaista paikkakuntien voimavara. Yhdessä saadaan aikaan enemmän, oli kyse sitten toimialojen, taiteenmuotojen tai kuntien välisestä yhteistyöstä. Enemmän on myös näkyvämpää ja sitä kautta se luo alueelle lumovoimaa. Yhteiset kehittämishankkeet ovat mahdollisuus myös pienemmille kunnille kehittää tuotantojaan.</p> <p>Luovan talouden klusterin kehitys on jatkunut eri puolilla maakuntaa myönteisesti jo vuosia niin liikevaihdon kuin henkilöstömääränkin osalta. Luovilla aloilla yritystoiminta on perinteisesti monimuotoista ja sijoittuu usein perinteisten toimialojen sisälle tai rinnalle. Etätyö on suuri mahdollisuus koko klusterille. Alan laaja potentiaali ja merkitys tulee ymmärtää ja sen osajia hyödyntää ennakkoluulottomasti. Luovien alojen kehittämisessä tärkeää on koko luovan talouden ja ekosysteemin vaikuttavuuden näkyväksi tekeminen.</p> <p>Kulttuurialan peruskoulutus on keskittynyt pitkälti Ouluun. Koulutustarjonnan laajentaminen myös muualla ja toisaalta alan oppilaitosten ja yliopistojen yhteistyö maakuntiin ja yksittäisiin kuntiin on mahdollisuus, jonka eteen on tehtävä töitä. Kuusamossa kaksi vuotta sitten toteutettu soveltavan kuvataiteen maisterikoulutusohjelma on esimerkki onnistuneesta yhteistyöstä. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan kanssa toteutettu koulutusohjelma sykkii edelleen Koillismaalla tänne jääneiden taiteilijoiden ja tänne syntyneiden taideteosten voimaa.</p> <p>Kulttuurinen kestävyys tuo kestävänsä kehityksen kokonaisuuteen erityistä lisäarvoa korostamalla ihmisen saavutusten ja aikaansaannosten historiaa. Kulttuurisesti kestävä kehitys on myös oikeudenmukaisuutta, osallisuutta, luovuuden käyttöä, vuorovaikutusta ja hyvinvointia. Taide ja kulttuuri ovat monipuolinen keino rakentaa kestävä elämäntapaa myös tilanteessa, missä maakunnan lumovoima kohdistuu myös maahanmuuttajiin. Taide ja kulttuuri toimivat vuorovaikutuksen rakentajina, keskustelun avaajina ja tietoisuuden kasvattajina. Niiden kautta voidaan muokata asenteita ja arvoja yhä monikulttuurisemmassa</p>		
--	---	--	--

	<p>maakunnassa. Kuusamossa on onnistuneesti integroitu kongolaisia kiintiöpakolaisia yhteisöön taideperustaisten hankkeiden avulla. Tällaista hanketyötä tarvitaan myös vastaisuudessa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämisohjelman arvot, visiot, lupaukset ja toimenpiteet pitävät sisällään mahdollisuuden muutokseen ja kulttuurin koko kuvan kirkastamiseen maakunnassa. Ohjelmaan kirjattut kohdat on jokaisen kunnan ja kulttuurialalla toimivan helppo allekirjoittaa. Keskeistä on kumppanuus, ihmislähtöisyys, rohkeus, rauha, (räyhäkin) ja ennen kaikkea vastuullisuus. Saavutettavuus vaatii pitkien etäisyyksien tuomien haasteiden kompensointia. Kehittämisohjelmasta tulee totta, kun siihen sitoutetaan toimijoita mahdollisimman laajalti ja mahdollistetaan kehittäminen myös taloudellisesti. <u>Maakunnallisen toimintasuunnitelman laatiminen on oleellinen osa ohjelmaa.</u> Onnistuessaan eli tasavertaisesti toteutettuna ja sitoutettuna ohjelma saa maakunnan ja sen kunnat kukoistamaan. Kulttuurikunnista syntyy kulttuurimaakunta, kun kulttuuri nähdään mahdollisimman kattavana ja läpileikkaavana toimijana, arvona ja rikkautena. Kulttuurin itseisarvon merkitys on vahva ja maakunnallisen kehittämisohjelman sydän siinä, että kaikkia toimijoita kunnioitetaan tasavertaisesti riippumatta siitä, missä päin maakuntaa he toimivat.</p> <p>On tärkeää, että kehittämisohjelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja tuodaan tulokset laajalti toimijoiden ja kuntien tietoon ja käyttöön. Toteutumisen seuranta on vuorovaikutteista tekemistä kuten on koko ohjelman toteuttaminen. Kuusamon näkökulmasta ollaan hyvällä tiellä.</p> <p>Maakunnallinen kulttuurin kehittämisohjelma on kunnianhimoinen suunnitelma, jonka toteuttamisessa Kuusamon kaupunki on ehdottomasti mukana. Mahdollisuudet on kirjoitettu oivallisesti ja myös haasteet on tunnistettu. On muistettava, että kuntien mahdollisuudet ja resurssit ovat hyvin erilaiset ja siksi kehittämisohjelman toteuttaminen vaatii seurantaa, kannustusta ja tukea kunnille myös maakuntaliitolta.</p>		Toimeenpano alkanut mm Kulttuurikennon hankkeessa.
Raahe	<p>Kehittämisohjelma käsittelee kulttuurin ja taiteen merkitystä kiitettävän monipuolisesti: Niin sivistyksen, hyvinvoinnin, elinkeinojen kuin lumovoimankin näkökulmista. Erityisen tärkeää on kulttuurin nostaminen aluekehittämisen välineeksi, mihin liittyy keskeisesti myös Oulun kaupungin Euroopan kulttuuripääkaupunkistatus. Raahe on sitoutunut Oulu2026-hankkeeseen maakunnan kaikkien kuntien kanssa.</p> <p>Ohjelma huomioi tärkeällä tavalla keskeisen ongelman kulttuurin epätasa-arvoisesta saatavuudesta sekä resurssipulasta. Erityisen huolestuttavaa on, että lakisääteistä kulttuuritehtävää hoidetaan maakunnassa maan keskiarvon alle jäävillä resursseilla. Kirjastolaitoksen ja kansalaisopistoverkoston merkitys keskeisinä alueellisina kulttuuritoimijoina tunnustetaan ohjelmassa ansaitusti. Myös musiikkiopistojen verkosto on luettavissa tähän kategoriaan.</p>	Tulevaisuuslautakunta	Ei sisällä varsinaisia muutosesityksiä. Ei aiheuta toimenpiteitä.

	<p>Kulttuuriohjelman tavoitteet ovat monipuoliset ja listaus keinoista niiden saavuttamiseen laajasti ajateltu. Toimenpide-ehdotukset itsessään antavat hyviä näkökulmia kunnille pohtia oman kulttuuritoimintansa tilannetta ja kehittämisen kohteita. Tässä yhteydessä on hyvä huomioida, että Pohjois-Pohjanmaan liitto sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 190.000 euron avustuksen kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistehtäviin 2022-2023 hankkeella ”Kulttuurikenno: Kuntien kulttuuritoiminnan alueellinen kehittämissuunnitelma Pohjois-Pohjanmaalla.” Raahen kaupunki on mukana edellä mainitussa hankkeessa, ja se on hyvä työkalu kulttuuriohjelman konkreettisessa toimeenpanossa.</p> <p>Tulevaisuuslautakunta toteaa, että Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämissuunnitelma 2022-2030 on huolellisesti ja monipuolisesti valmisteltu ja toteaa, että siihen ei ole tarpeen tehdä muutoksia.</p>		
Ylivieska	<p>Kehittämissuunnitelma on laaja ja monipuolinen kokonaisuus, joka edistää kulttuurin saavutettavuutta, yhteisöllisyyttä, luovien alojen työllistymistä sekä luo puitteita ja mahdollisuuksia ihmisten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Kulttuurielämän kirjo ja kulttuuritalous nostavat maakunnan imagoa ja profiilia positiivisesti vahvistaen sen identiteettiä sekä lumovoimaa. Visio ja toimenpiteet ovat realistisia mahdollisuuksia ja toteutettavissa olevia näköaloja kulttuuripalvelukentällä.</p> <p>Kulttuurin kehittämissuunnitelma on ammattitaidolla laadittu kattavaksi kokonaisuudeksi. Oulu2026 kulttuuripääkaupungin tuoma status ja synergiaetu pohjoispohjalaisiin kuntiin tulee luomaan näyttävyyttä ja kulttuurin nostetta edelleen niin kulttuuritoimijoiden, yhdistyksien ja järjestöjen kuin kuntien kautta.</p>	Ylivieskan kaupunki, kulttuuripalvelut	Ei sisällä varsinaisia muutosesityksiä. Ei aiheuta toimenpiteitä.
Vaala	<p>Kokonaisuutena ohjelma on ansiokas, kulttuurin moninaisuutta ja monimuotoisuutta hyvin esiin nostava. <u>Sivulla 6 on kuvattu pohjoispohjalaisia mielenmaisemia, jota Vaalan kunta pyytää täydentämään maininnalla järvistä ja tuntureista.</u> Pohjois-Pohjanmaalla on ainutlaatuinen, vaikuttava ja upea luonto, joka pitää sisällään monille merkityksellisiä tuntureita. Vaalalaisille erityisen tärkeä on Oulujärvi.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaalla hyvinvoinnin ”ilkeiksi ilmiöiksi” on tunnistettu osallisuuden puute, taloudellinen niukkuus ja mielenterveysongelmat. Kulttuurin kehittämissuunnitelma nimeää näihin vastaamisen kulttuurihyvinvoinnin keinoin ohjelmakauden 2022-2030 erityiseksi prioriteetiksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä kuntien rooli on keskeinen kuten kehittämissuunnitelmassakin mainitaan. <u>Sivulla 8 korostetaan 2019 tehtyä kuntien laajojen hyvinvointikertomusten analyysiä.</u> Pääsääntöisesti analysoidut laajat hyvinvointikertomukset käsittivät valtuustokauden 2017-2021 ja ne on todennäköisimmin laadittu ennen vuotta 2017. Kehittämissuunnitelmassa laadittu analyysi ei myöskään ole relevantti, koska valtuustokauden 2017-2021 laajat hyvinvointikertomukset eivät tue uutta ihmislähtöistä hyvinvointikäsitettä. Hyvinvointikäsite on esimerkiksi Vaalan kunnassa otettu laajaan käyttöön valtuustokaudella 2017-2021, mutta käsite ei näy vuonna 2016 tehdyn valmistelun vuoksi riittävän hyvin laajassa hyvinvointikertomuksessa 2017-</p>	Vaalan kunta	<p>s. 6 lisäys</p> <p>s. 10 lisäys laista ja muita täsmennyksiä.</p>

	<p>2020. <u>Laki kuntien kulttuuritoiminnasta tuli voimaan alkuvuodesta 2019. Tämän lain toimeenpano ei myöskään näy kuntamme laajassa hyvinvointikertomuksessa 2017-2020. Kehittämissuunnitelmassa huomioidu analyysi ei siis anna oikeaa ja riittävää kuvaa kuntien kulttuuritoiminnasta. Kehittämissuunnitelmassa onkin syytä huomioida paremmin kuntien erilliset kulttuurihjelmat ja kulttuurikasvatussuunnitelmat sekä kulttuuritoiminnan kokonaisuus kulttuuripalveluiden-, -toimintojen että resurssien näkökulmasta. <u>Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 antaisi myös ajantasaisemman kuvan kuntien kulttuurin tavoitteista ja toimenpiteistä sekä tehdystä hyvinvointityöstä.</u></u></p> <p>Kulttuurin resurssia kunnassa on eri toimialoilla, yhteistyökumppaneiden hankkeissa sekä kulttuuripalveluita toteutetaan myös ostopalveluina.</p>		<p>Analyysia 2021-2025 kaudelta ei ole ohjelman laatimishetkellä ollut saatavilla.</p> <p>s. 7 täsmennys.</p>
--	---	--	---